

GLASUL NISTRULUI

Redactor:
GEORGE ION POPESCU

Gazeta Moldovenilor dintre Nistru și Bug

— Tiraspol —
Redacția: Odessa str. Pușchin 10

Întreaga noastră RĂSARIT

Un român trăiește astăzi pagini
de mare epocă. În vîitor
plumb el își scrie propriul
istoric, cucerind locul ce i se
cuibășește. Cel mai așteptat
botezul nemuririi
primăvara vrăjmașe ale
în întinșurile primejdii zile-
lor, clădind liniștea înolitoare

atunci de bătaie ca și pe cel
de mîndrie teritorială pe care
îl dă vîile și disprețul
de estagului, el răspân-
dind lumina civilizației
pe pămîntul care se înfăți-
șează în gigantica și dreapta
apărare ce o poartă.

În zilele grelelor încer-
cări, stăpînă cătușele robiei,
păcile întinerului, aici,
în Transnistria, admi-
nistrația românească toarce firul
roșu dînd tuturor, celor
ce trăiesc în existență și bu-
curie, trai omenească.

În apocaliptica înclăstare,
bolșevica distruge și pre-
cizează tot ce lăsa în calea
speciei de lăgăd; aici, între
Bug și Nistru, o provincie pustie
se scaldă în grădina primăverii.

În rîurile stérpe și triste, se
cîntă de iarbă violet și mîngăie-
șoare curată și încântătoare.
Pînă de rod și lumină. Se
cîntă din temelii, se taie drumuri
și se dă lumii celeace ni-
ce să aia dreptul să-l ia: darul
în Cruce și Dumnezeu.

Un ochi au început să dispară
într-o aie răzburării făcînd
într-unul bucuriei și recunoștin-
ței, nu este fîntă care să
se că, trimișii popoului român,
au venit aici cu scopuri imperi-
ale de exploatare colonială și
nu de pace.

Adomile aduse ieri de suferințele
de dușmănie ale reprezentan-
ților regim de teroare și cri-
mă, acum se risipează. În
supraie intereselor de mo-
rală, în adăncul conștiințelor
nu mai este puțin de libertate să
îndee după fapte și merit.

În privește lîmpede și desbrăcat
nu poate tăgădui munca
administrativei românești
în această provincie răsăriteană.
Nu poate spune că sacrificiul neîn-
șelător al Patriei, a fost za-
răd în impet de cel ce l-au
înălțat în glorioasă lor marș.

În zilele ce vor găsi gură unse
într-unul dușmăniei care să con-
știe și mîndrească celeace s'a
într-unul de puritate sufletească
și vor găsi și destule min-
tești care să cînte în
și să accepte fără re-
tiner, minime noastră civilizație
într-unul. Dealtfel, vremea înăp-
ărilor noastre au poate rosti proa-
mă, iar noi nu facem jertfe pentru
ei, ci creiem, din acestea, pen-
tru ei să vină.

GEORGE ION POPESCU

La mormîntul unui erou căzut departe, în Răsărit

Populația moldovenească DELA GURA NIPRULUI ȘI A BUGULUI IN VEACURILE XVII și XVIII

de Prof. Univ. CONST. C. GIURESCU

Știrile privilegiate la România de
pe tărîmul de miazănoapte al
Mării Negre, la răsărit de Nistru,
sunt cu atât mai numeroase cu
cît ne apropiem de vremea
noastră, ele nu lipsesc însă nici
pentru epoci mai vechi. Încă
din veacul al XIII-lea un act
italian amintește de o româncă
Marioara („Mairora”) căsătorită
în Caffa Crimeii¹). În 1430 prin-
tre soldații străini care apărau
acest oraș genovez e pomenit și
un Iacob Valahul („virii Iacobini
Velachi”)²). În 1555 găsim pe
Moldoveni stăpînind cetatea
Lerici, la gura Niprului³), apoi,
ca soldați și negustori, îi întâlnim
în Crimeea, pe vremea lui Ște-
fan cel Mare. La 6 Februarie
1468 e pomenit, tot la Caffa, un
„Iohannes Velachus sive Ungar-
us” adică un Ioan Românul, a-
poi, în 1469 și 1470, un Stancu,
un Dumitru, un Radu, un Stoica⁴).

Odată cu extinderea domina-
ției turcești asupra tărîmului de
miazănoapte al Mării Negre,
regiunea dela vărsarea Niprului
și a Bugului capătă o deosebită
importanță. Noul stăpîn zidește
acel un complex de cetăți desti-
nate pe deoparte să asigure noua
cucerire, pe de altă parte să fie
în frâu pe Cazacii Zaporozieni, ale
căror raiduri, tot mai îndrăznețe,
cu bărcile peste mare, amenință
până și Constantinopolul. Din a-
cest complex, cel mai însemnat
e grupul de cetăți turcești de pe

ceakov sau, cum îi spuneam noi,
dela Voia. El se afla la extre-
mitatea nordică a largului estuar
al Niprului, estuar care poate fi
socotit și ca un adevărat golf de
mare și în care se varsă și Bu-
gul. Distanța, în linie dreaptă,
între Oceaov și Cetatea Albă,
este circa de o sută zece km.

De multe ori Voevozii noștri
au trebuit să dea oameni și ma-
teriale pentru repararea sau re-
construirea Oceaovului. În 1587,
Petru Șchiopul trimite, în acest
scop, nu mai puțin de 15.000 de
sulahori și 3.000 de care⁵). Dea-
lungul întregului veac al XVII,
cronicile amintesc atare repara-
țiuni; și Voevozii⁶ munteni, între
alții Constantin Brâncoveanu, tre-
buie să contribuie la întreținerea
în bună stare a acestui grup
de cetăți⁷).

Dar dacă Oceaovul sub ra-
portul militar e atât de des a-
mîntit în izvoarele noastre inter-
ne, în schimb, asupra popula-
ției lui și asupra aceleia a re-
giunii înconjurătoare ele nu ne
dau știri. Trebuie să recurgem la
izvoare străine și în special la
descrierile călătorilor care au
trecut prin partea loșului pentru
trecut prin partea loșului pentru
ca să ne documentăm în această
privință. Rezultatul e din cele
mai însemnate, deoarece constă-
m o numeroasă populație ro-
mânească în regiunea puternicu-
lui grup de cetăți turcești de pe
tărîmul nordic al Mării Negre.

Primele știri, și cele mai în-
semnate, ni le dă călugărul ita-
lian Niccolo Barsi da Luca. Du-
pă o îndelungată călătorie în păr-
țile Caucazului, el ia în 1639,
calea întoarcerii spre țară,
spre Italia. Trece prin po-
sesiunile Hanului din Crimeea și,
după ce străbate stepa nogaiă,
ajunge la gura Niprului. Pe tăr-
îmul de miazăzi, între fluviu și ma-
re, Barsi observă o fortăreață cu
câteva tunuri⁸). Pe malul nordic
al estuarului Niprului care—aci,
la vărsare—are o lărgime de ze-
ce mile italiene se află „o cetate
cu trei fortărețe”; una din ele,
cea mai mică, e așezată pe ma-
lul fluviului; în fața ei, se găsește
cea de a doua, lângă malul mă-
rii, pe vîrfurile unei mici coline,
bine înarmată cu tunuri, avînd
șanțuri împrejur și un pod ce se
ridică (pont-levis); cea de a treia
e așezată mai jos de cea de a
doua, lângă Nipru⁹). Între o for-
tăreață și alta, erau case, dar
înconjurate cu ziduri de jur im-
prejur, astfel că pentru cine le
privea de departe, păreau o sin-
gură fortăreață. În cea de sus
nu putea intra nici un străin; în
cea de jos—continuă Barsi și a-
firmația e extrem de importantă
pentru noi—se făcea tîrgul și
acolo puteau intra toți locuitorii
fortărețelor care erau Turci și cei
dela afară cari erau Valachi¹⁰).

(Continuare în pag. 5-a)

Întelesul sovietic — AL MUNCII —

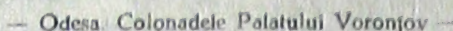
O altă față caracteristică a pro-
prietății în Rusia Sovietică
o constituie problema condiții-
lor de muncă în regimul de comu-
nizare sau în regimul de pro-
prietate individuală. Este indeob-
ște cunoscut că totdeauna mun-
ca se înfăptue în condițiile
cele mai bune dacă muncitorul
știe că el este stăpîn absolut pe
fructul acestei munci. Să luăm
câteva cazuri concrete. În pri-
mul rînd munca nu se înfăptue
aproape niciodată numai pentru
sine. Muncă pentru muncă, chi-
ar dacă avem iluzia că aceasta
ar fi o realitate, este cel mult o
formă de obișnuință. Munca se
face totdeauna cu un scop, un
scop conștient la om, instinctiv
la animale. Munca urmărește
totdeauna ceva. Iată de pildă
cazul când munca urmărește o
satisfacție pură, estetică, aceia
de a îndeplini, de a înfăptui ce-
va. În acest caz mulțumirea constă
în a contempla obiectul fîurit.
În fabrici muncitorii cel mai bu-
ni, muncitorii de elită sunt aceia
care lucrează la finisaje, adică
tocmai acolo de unde obiectul iese
întreg, gata făcut, posibil de a fi
contemplat ca atare. Muncitorul
își urmărește opera, pune pe ea
pecetea personalității sale. În ne-
numărate forme de muncă, anu-
mite produse sunt ca și semnate
de către cel ce le-a lucrat pen-
tru a-și lua astfel și răspunderea
totală a realizării lucrului respec-
tiv, cu ambele forme ale răspun-
derii (dojana sau lauda, în ordi-
ne morală, amenda sau gratifi-
cația în ordinea materială). Așa
dar, chiar în fabrică, acolo unde,
deobicei, lucrul se execută me-
canic, în serie, există și se cau-
ta a se realiza condițiile sufle-
tești necesare pentru ca munca
să se execute în forme de ma-
nifestare personală. Acesta este
cazul când produsul muncii, pro-
dusul direct nu-i aparține, adică
însăși obiectul lucrat. În acest
caz însă omul are un echivalent
material, salariul care recompen-
sează lipsa obiectului însuși. Sala-
riul nu este nu mai o necesitate bru-
tă ci și o necesitate morală, pen-
tru că și o satisfacție morală, sa-
tisfacția datoriei împlinite, satisfac-
ția de a-ți putea împlini alte ne-
voi sau alte dorințe.

Cu mult mai adînc este pro-
cesul, însă în cazul muncii pămî-
ntului. Aci recolta este a pluga-
rului. El e stăpîn. Iar bucuria
nu stă numai în a o avea în căt
mai mare cantitate, ci pur și sim-
plu în a o avea.

Hamburul plin nu înseamnă
numai egoism și plăcere avară
de a strînge, ci înseamnă bucuria
omului care a muncit, care s'a
realizat într-o muncă, careia a

PETRU P. IONESCU

(Continuare în pag. 4-a)

Pe Moș Vasile Bogatu, din Suceia, —
pet mare și pitoresc ce gospodări har-
nic, aștept la o depărtare de 3-4 ki-
lometri de Tiraspol, — am avut fere-
rea să-l cunosc într-o după amiază
luminoasă și calmă de sfârșit de august,
când peste plaurile transnistriene, ne-
răzămduite încă deplin, se lăsase liniștea
și iubirea.

Moș Vasile Bogatu a tăcut apoi, par-
că obosit, abia stăpânindu-și oțărul și
din cale-afară de emoțional. L'am pri-
vit lung și cu amănunțime, ca să-mi
pot da seama de unde, din care mir-
aculoase străfunduri cu apă vie își pu-
tut îngrămădi atâtă supraomenească
rezistență, atâta nobilă putere de a
răbdi și de a trece senin, peste toate

— Un bătranel, nespus de blând, cu chip de muncenit desprins de pe ico-nostas înstrăinat, cu barba albă și plete cărunte, m'a poltit să iau loc în odața-i fumurie,—aldoma unei chilioare calugă-rești, — pe care i-o pusese la îndea-mână badia Izoție Sandu și unde își păstra cu dinjinea pe masă, lângă icoa-na, clitul de cărți bisericești de 150—200 de ani, cumpărate dela Ghiginau sau păstrate din bătrâni ca o comoară de preț

Mult timp am tălăsat împreună, de poredă am fi fost prieteni sau rude apropiate, întrebându-ne și căutând să desprind, din dulceașa cuvintelor tremurătoare, conturul viitorilor ani de opres bolșevic, ororile și nelegiuirile ludo-comuniste.

— Eh, tare greu am mai dus-o domnule, tare greu. Numai Tatăl ceresc poate să ne înțeleagă. Pe noi de două ori ne-a scos din casă. Se legau până și de bolnavi li închideau prin boriele, iar pe gospodarii mai buni li și băteau, sau veneau noaptea cu mașina și-i luau și înapoi nu se mai întorceau. Lumea irebula al-și deee toată agonizala, toată gospodăria, la colhoz. Fe protivnici li duceau tocmai în Siberia. Și eram plini de ijdovi, ca de râte. Ei conduceau, Ei ne strigau, hohotind de fericire, ca o ocară: Cum vă place pâinea noastră, pe ogorul vostru și cu truda voastră?

PUTEREA

Am privit incremenit, nu clăburile, cinematografele și cooperatiștele, ci grăjdurile răzuite în locașurile sfinte și sfințite cu lacrimile și suferințele credincioșilor. Mi s'a strâns inima de durere când am văzut mizeria vitelor neoinnoșate pe lespezile de trepte roșii de genunchi și frunzi aplecate și găurite de lacrimi fierbinți în atâtea sute de ani.

Nu mi-am putut încălpaui ca dușmanii religiei, oamenii „culturali”, cum își zic ei, pot merge până acolo, încât să-și facă loc pentru murdăria lor tru-pească, colectioizată, chiar în altarele bisericilor. Aici nu mai e vorba de ură, de asprime, ci de lipsă de bun simț, de dobitoicie.

N'am vrut să le lepădăm, nici să ştim
de staturile lor măgave, pagane. Eu,
unul, arătam oamenilor sarbătorile ca
re vin, ei n'au s'aradarăni de atâtea
neacăzi, şi tot pe mine mă cheamă
cîntî, cînd murea cineva. Şi mă du-
ceam bucură. Da nu chiar întodeauna,
pentru că Rugii aflaseră că ţan la Dum-
nezeu şi mă pîndeau. Odată am fost
nevoină să fug şi să mă ascund prin pă-
puşioasă. Să li văzui, domule, ce jela-
nie mă era la să cînd nemernicii au
dat crucea joa de pe turia bisericii.
Doamne! întreaga suclă plîngea cu
hohote şi ei rîdeau, rîdeau pe infun-
date, lar peste Nistru, la mînaşterea
Chiţcani, tamon trăgeau clopotele de
vesteală, că era în poştă mare. Biseri-
ca au batocorîto. Ioanele leau ră-
chirai pe alurea sau le-au s'arbit
foe. Sîntul patriciu le dat unei feme-
i să peie pe jos cu ei. Din vestmintele
preoţeşti n'a rămas nimic. Da, domule,
nimic! Că jivinele rugii asta violen-
tă ne distrugă legea; n'a scoala din
credinţă.

— Şi acum, moş Vasile, nuţi meste teamă? Nu te îngrijorează? (Era în trebarea cu care aveam de gând să închei discuţia înflăcărată cu ţăranul de o statornică severitate, a cărui vorbă molcomă şi fratească te îndulcea, îmbina)

— Cum să-mi fie teamă? Îți slobod
mirarea chinotind de fericire bătrânul
lui. (Are nu sntem după atâtea ani
de ani, liberi? Destul ne-am chinat, Pre
stieptam c'or să vină Românii. Num
vreamea n'o atam. Slava Domnului, li
sa, că n'o împlini sorocul. Fînde
domnule, cu nădejdea scuturări jugu
lui am trăit toată viața. Și ne-a ajut
Domnezu cel prea înalt și am ajun
cu bine, zlua biruinți. Astăzi sntem
stăniși pe averile noastre...

Insura. Ca să nu întârzie la Tiraspol — unde mai aveau de aranjat anumite treburi — am plecat. Căsuța, în comuna Vasile Bogatu își hodonea bătrânele înțelepte, rămăsele în urmă, tălăturite pămîntului și mireasma; o bijuterie anonimă. Și tot drumul, m'am gândit la vajnicul moldovean din Suceala, care intruchina, parcă, inima răboaielor și dădea a pământului din Nistru și Bug.

SERGIU GROSU

„Temelul unui stat e munca, bogăția unui popor stă în muncă, nu în bani”.

„Munca este legea lumii moderne, care nu are loc pentru lenesi”.

„Fiecinie și mare și mic datorește un echivalent de muncă societății în care trăiește”.

„Nici un progres intelectual nu se poate fără muncă individuală, fără studiu”.

"Progresul regulat și sigur nu se face prin demonstrații și mișcări de uiltă, ci numai și numai prin muncă".
MIHAIL EMINESCU

Tot numai „culturală”, n'o pot numi și fapta celor care au stricat ochea bisericii din comuna Speia, care n'a fost numai un monument istoric, dar și o adevărată comoară, bogată în icoane, inscripții, steaguri și mobilă, toate oechi. De câteva decenii, spelenii nu se mai închinau la acest locaș oechi, rămas dela străbuni, păstrându-și buna stare și ferindu-l de ori ce nemernice și profanare.

În biblioteca Institutului Științific Român al Transnistriei, din Tiraspol, sunt un număr mare de cărți, broșuri și reșite, scrise pentru lupta contra religiei. Sunt cărțile tuturor dușmanilor religiei din toate țările și timpurile. Cel mai mult luptă contra lui din Nazaret, Iisus, Iată în fața mea munca antireligioasă a papeiului VI. Malacovski. Este o carte de 763 pagini, legată frumos în pânză.

lipărită pe hârtie prea bu
pentru obiectul bolșevicilor.
ea avem „agitpoezii”, „agit
eme”, poezii pentru copii, p
cate și desene cu caricaturi
cute chiar de autor în a
1920—1930. Nu lipsește nici
tografia poetului.

Lupta s'a dat pe toate fronturile și cu toate mijloacele. Propaganda se făcea prin cărți, manuale, reviste, broșuri, radio, plachete, desene și caricaturi, în stradă, în tramvaie, cinematografe, teatre, în familiile școlare, armată, închisoare, școli, fabrică, uzină, etc. Nimic și nimic n'a fost cruțat. Ager regimului, turbări de mână, mai puțin în curțile oamenilor, spargeau pereții casei, dărau sobele și cuptoarele ca să aște odorele sfinte, curse. Partizanii lui Iosif Stalin își făceau datoria "dobro sobesno" (conștiincios). Iată

„APA TRECE, PÎNĂ

Dovezile sunt eloquente: România după atâtea încercări, devenit o țară mare, iar provinciile ei, odinioară subjugate, și-au păstrat înfățișarea și caracterul românesc; și atunci când bătăi ceasul izbăvitor, lili lor a rupt lanțurile robiei, au forțat și nivelat hotarul despășitor să-și manifeste drepturile și voința Neamului.

Acelaş proces istoric îl ave-
şi în Transnistria. Moldove-
transnistrienii eliberaţi de arma-
română cu dragoste de fra-
sunt treziţi din somnul sclav
comuniste şi fiind repuşi în dr-
turile şi gospodăriile lor distr-
se de hoardele bolşevice. Ei fr-
că ochii ca după un vis urât
care l'au trăit în realitate. Ei
cum uitându-se în jurul lor
ochii lacramaj de chinuri
deapănă anii suferinţelor şi v-
besc cu fraţii lor izbăvitori d-
suflet şi dela inimă la inimă.
ochii fiecăruia citeşti o traged-
pe faţa fiecăruia vezi urm-
brăzdate de sclavie, file tânăr-
bătrân, în fiecare familie gă-
sirea vre'unui membru depor-
sau gospodării părăsite şi c-
truse, al căror stăpâni zac
tundrele siberiene. Sălbăt-
bolşevicilor a mers până ac-
că fără nici o milă au lăsat

ETRELE RAN

pî mîei orfani pe
nici un adăpost, c
voacă amără dur
la zdretenie şi le
Acesta a fost af
trămbîtat în toa
Dar opa trece
mîn.

**Pop
DELA**

...ai loriare
...ci cu

Sufletul moldovenilor
năstrierii n'a puiul
înăsușile lor de
putut li înlocuite, ca
va comunistă distruge
viață națională, de
sonalitate și de proprie
viduală.

Moldovenii transnistrienzi, care se
trându-și tradițiile și în deosebi credința
și în deosebi credința au stat ca o stăpână
Moldovei în aşteptarea mai bune și izbăviri
persecuțorii. Ei a fost creat
instinctual național și de
ția mormintelor strămoșilor
le indicau calea mântuirii
dacă ceata străinimii
pător se îngroșea și cîmpul
aparență adormea sub
lăptelilor păgâne, ei omene
și recunosătorii înfrun
găcunilor lor către cer și
rându-se de urmele spă
sufletul deschis și care
fața Neamului și Patri
mâni transnistrienzi fr
dul niciodată legătură cu
dința în Dumnezeu și gra
mului și au stat dări în
tutor uzurpatorilor în
fără a se clinti din loc
pe care au fost primi
stabil.

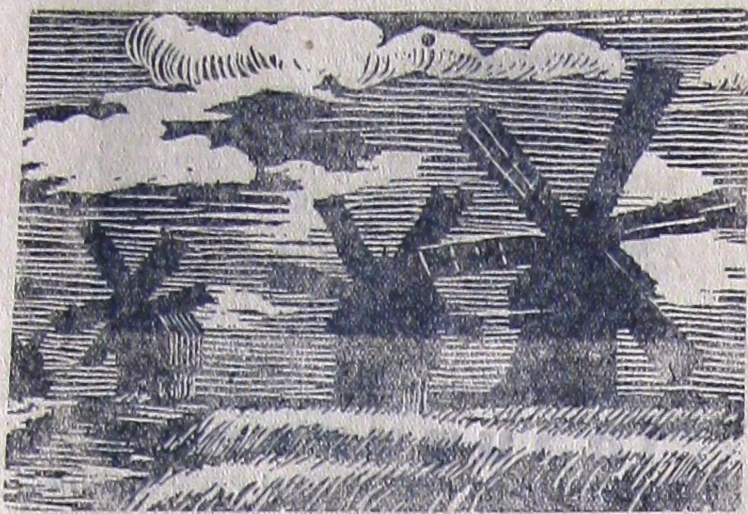
Dar jertfa Armatei si a
rii, ca si desrobirea dela
sarii, nu este decit chemare
Neamului spre mari in
niri si noul destin. Viata
deschis pe moemintul de
al Eroilor, spalat de lac
mle orfanilor ne sta pres
cilor in fata.

Mercedes ANTONIO SA

Impotrirotrea credincioasă
fost pasivă, tăcută, însă din
neclintită. Lozându-se de
faceau praf chiar și cele
bune arme. Bazat pe înfrân-
tările pe care chiar ea însem-
lez, pot spune că în vreme
propaganda boticească
zut, într-o măsură oarecare,
mai unii tineri care au în-
studiat de biologie și chimie.
În intimitate oamenilor de la
pielele iudeilor nu s-a putut
tulbură. Sufletul lor a ră-
mănit închis și surd pentru toate
cările ce veneau din altă par-
te la oameni, amarnic de răi
nemiloși, al regimului ur-
nesuferit până la groază, ne-
nie și sinucidere.

Am avut să spun că în
sărilor și orărilor dintre
și Bug s'a ridicat din nou
pul credinții strămoșilor,
a fost numai răsturnat, dar
și distrus și în jurul lui au
cofese odată cu primăvara
viață nouă.

ILIE ZAFTU

INȚELESUL SOVIETIC — AL MUNCII —

(URMARE)

Invins asperitățile naturii, a ascultat de legea umană și de cea divină, s'a pus în rândurile lucrurilor și poate spera să binemerite stima, admirația, respectul semenilor săi. Strângerea recoltei devine astfel un act sărbătoresc, mai mult, capătă o înaltă semnificație religioasă, morală și socială.

De aci, îndârjirea țărănilor ruși contra colhozurilor. Cităm din lucrarea anticomunistă a d-lui I. N. Mailat această pagină de dureroase, de revoltătoare constatări.

„Collectivele se împart în „hlebod” cele ce produc pâine și „sadorod” zarzavaturi. Toate colectivele se supun unui raion care cuprinde cam 20 de sate. La finele sezonului fiecărui membru din colectiv i se hotărăște un maximum de existență în pâine. Rația de pâine se dă în faiană pentru ca țărăni să nu se ducă la mori ca să nu poată ascunde nimic din cereale.

Țăranul își ia și plata pentru munca depusă socotită la numărul zilelor de muncă și la câți membri din familia lui au muncit.

Averile particulare sunt distruse, încet dar sigur, prin dări foarte mari numite *contractie*. Se socotește cât îi trebuie omului pentru trai lui și animalelor. Soacoteala e făcută la minim pe o desetină. Restul se varsă la colectiv. Partea statului a așa de mare însă, încât omul o cumpără apoi de la colhoz pentru a da statului. Dacă nu poate plăti este trecut pe lista platitorilor necinstiți și băgat la închisoare sau deportat.

Țăranul poate să-și lucreze pământul singur conform unui plan de divoră după ce a îndeplinit *contractia*. Sămânța o ia dela colhoz cu preț dublat. Dacă nu dă randamentul fixat, fie că nu a avut cai, fie că a fost secetă, e băgat la închisoare.

Pentru ca să se vadă că țăranul nu a ascuns nimic din recolta se sapă podelele, se dărâmă sobele din casă, se sapă în curte, iar agenții G.P.U.-ului umblă dupăștiri, după pâine, după denunțuri pentru a putea să aresteze pe culaci. Impunerile sunt atât de mari încât nimeni nu le poate rezista. Culacii sunt obligați să fugă și să muncească cu ziua în alte părți.

Țăranul nu se poate interesa de gospodăria colectivă. El știa că oricâtă răvnă ar pune, va avea dela colectiv atât cât să nu moară de foame.

Nu prețuiește puterea de lucru a animalelor, se poartă cu toate ca un străin. Lucrează doar să omoare ziua. În 1930 în multe districte recolta a rămas pe câmp netreierată. Tractoare și mașini agricole au fost distruse op. cit. pag. 140-142.

Regimul muncii în fabrici este și mai drastic. Munca este obligatorie pentru toți, 8-9 ore la oraș, iar la sat, de când apune soarele. În 1929 s'a introdus săptămâna de 5 zile, dar în 1931 s'a revenit la săptămâna de 7 zile. Totuși nu există sărbătoare, afară de vreo cinci sărbători comuniste într'un an. Muncitorii mănâncă în bucătăria colectivă a fabricii lor și își procură celelalte lucruri de care au nevoie prin cooperativa fabricii, contra unor bonuri. Totul este astfel comunicat. Hainele sunt aceleași, constituind o tristă uniformă, hrana este aceeași constituind o altă uniformizare. Spectacolele la care lucrătorul este obligat să ia parte, conțin totdeauna elemente de propagandă pentru fericirea comunistă și batjocură de gust indeclic impotriva burgheziei și capitalismului. E clar că până la sfârșit această indoctrinare cu orice preț, obosește, plictisește, exasperază.

Omul devine un robot care nu-și mai aparține. Haina nu mai este a lui ci, a tuturor, hrana este a tuturor, distracția este comună. Acasă este un cuvânt necunoscut. Muncitorul trăiește în colectiv. Pentru fiecare persoană sunt suficienți căliva metri pătrați. Casa însăși adună în același oraș mai multe persoane diferite. Există un portar pentru fiecare locuință colectivă care este, de fapt, agentul secret al G.P.U.-ului și care controlează pe fiecare și citește, în ascuns, și corespondența celor „suspecți”. Muncitorul nu poate să-și parasească nici locuința, nici fabrica, fără învoirea colectivului din care face parte și a șefului ierarhic.

Regimul sovietic înlăturând proprietatea a reușit într'adevăr în cea mai greă întreprindere a sa: depersonalizarea ființei. Ceea ce a rămas din omul sovietic este numai forma, și aceasta încă schilodită.

PETRU P. IONESCU

Colonelul Constantin Stamatopol, prefectul județului Ovidiopol, a încetat din viață, zilele trecute, în urma unui atac de cord, pe când se afla în exerciciul funcțiunii sale de mare răspundere, în serviciul Patriei.

Născut în ziua de 10 Mai 1882 la Iași, dintr'o veche familie de militari, fiu al Generalului Constantin Stamatopol care a luptat în războiul pentru independență din 1877. Studiile și le-a făcut la Liceul Militar din Iași, apoi Școala de Cavalerie la Târgoviște de unde este trimis Sublocotenent la Reg. 7 Călărași Brăila. la parte la Campania din Bulgaria în 1913 cu gradul de căpitan, apoi în războiul din 1916-1918 în gradul de maior și Lt. Col.

După război, este numit Comandant al Reg. 8 Roșiori Botoșani, iar mai târziu la comandă Regimentului 6 Roșiori Bălți, de unde a ieșit la pensie.

Educația și temperamentul său viu, nu i-au permis să se complacă într'o situație de pensionar, după o carieră militară de aproape 40 ani, ci l'au îndemnat să muncească mai departe în serviciul Patriei.

După cucerirea Transnistriei de către victorioasele trupe românești și aliate se cerea o nouă concentrare a tuturor forțelor pentru refacerea finuturilor desrobite de sub regimul comunist.

Printre pionierii care au contribuit la opera de refacere a acestei provincii, condusă cu atâta răvnă de Domnul Guvernator Alexianu, s'a numărat și Col. Constantin Stamatopol.

După o perioadă de timp, în care a funcționat pe lângă Guvernământ a fost numit Prefect al acestui județ.

Conducerea Prefecturii a luat-o la data de 7 Octomvrie 1942, procedând chiar din primele zile la reorganizarea Prefecturii după indicațiunile și experiențele ce și le-a însușit în timpul cât a funcționat la Guvernământ unde a avut misiuni de inspecție și control în întreaga Transnistrie.

Colonelul C. Stamatopol A CAZUT LA DATORIE

NOTE BIOGRAFICE. — FUNERALIILE

După reorganizarea Serviciilor Prefecturii, prima sa grijă a fost să refacă ruinele acestui oraș, începând cu prefectura, străzile și locuințele locuitorilor, voind cu toată puterea sufletului său, să ridice această localitate la înălțimea unui oraș, reședință de județ.

O altă preocupare principală a defunctului a fost refacerea economică a județului, dând îndrumări și sfaturi subalternilor săi cărora le-a insuflat o disciplină ostășească.

Prin moartea Colonelului Constantin Stamatopol, administrația românească din Transnistria a pierdut încă un colaborator de reală valoare.

Înmormântarea rămășițelor pământești ale celui ce a fost Col. Constantin Stamatopol, Prefectul județului Ovidiopol, a avut loc în cimitirul bisericii orașului Ovidiopol.

La slujba religioasă a înmormântării, a luat parte Domnul Guvernator al Transnistriei, Profesor Gh. Alexianu și Domniile:

Gherman Pântea, Primarul Municipiului Odesa, Prefectul Județului, Col. Velcescu, actualul Prefect Canari, Directorul administrației și personalului, M. Rotaru, dir. de Cabinet, O. Vereinea, A. Râmniceanu, dir. Economiei, C. Andrei, dir. Comerțului, Stoica, dir. Agriculturii, Murtaza, dir. Horticulturii, Dragomir, dir. de Geniu rural, N. Ivan, dir. Achiziții Vinogrotchi, Subprefect, Zancu, Domnul Horațiu Ionescu dela Cabinetul Presei.

În fața catafalcului cu rămășițele pământești ale celui ce a fost Constantin Stamatopol, Domnul Col. Velcescu, Prefectul județului Odesa, în numele administrației românești din Transnistria, a rostit următoarele:

În numele Guvernământului vin să aduc regretele noastre, pentru cel ce a fost Colonelul Stamatopol, Prefectul județului Ovidiopol.

Camarad cu noi, de muncă și stăruință și destoinic colaborator al Guvernământului, el și-a făcut cu prisosință datoria aci, pe acest pământ al Transnistriei,

care l'va primi ca pe un român și un bun slujitor al Patriei.

Deși venit mai de curând în serviciul Guvernământului, s'a încadrat dela început în toate zilele, dorind să realizeze întru totul, voința Marelui Conducător, a Domnului Guvernator, precum și a marelui Țărei, pe câmpul de luptă la frontul intern.

Era omul datoriilor, pe care pus-o mai presus decât estetica, căci deși deosebit de ducea în ultimul moment al vieții sale, să-și îndeplinească obligațiunile ce-i cereau funcțiunile de Prefect.

Am fost cu el, pot zice că în ultimile sale ceasuri din viață de acela pot să spun, mai ca oricare altul, că spiritul jertfă l-a călăuzit până în ultima clipă.

Eram în trenul ce ne ducea la conferința Guvernământului la Rabința, în același cabinet al Colonelului Stamatopol.

În durerile boalei sfârșite cându-mi „merg la datorie”

Cu greu l'am putut totuși rida să coboare din tren la Razderna unde după câteva ore și-a dat obșteșcul sfârșit.

Colonelul Stamatopol și-a dat datoria atât ca ostaș pe front cât și ca ostaș în slujba internă a obșteștilor.

Încă unul care își termină viața în slujba Transnistriei.

Noi cu toții îi suntem recunșători.

Țile camarade Stamatopol, răzît să pleci în lumea eternă, toți vom păstra icoana spiritului tău de jertfă, amintindu-ne că persecut de strășnicia sufletului și voinței tale.

Acum când ne părăsești pentru totdeauna, îți dăm ultimul salut camaraderesc și de recunștință.

Dumnezeu să te așeze lângă eroii neamului.

Au mai vorbit apoi Președintele orașului și în numele funcționarilor, prefecturii Domnul Subprefect Zancu, care a subliniat personalitatea defunctului, când un ultim omagiu, celui ce a fost Colonelul Stamatopol.

MERSUL RĂZBOIULUI

Când și cum va începe ofensiva de Primăvară, sau mai bine zis de Vară, fiindcă primăvara este pe sfârșite, iată o întrebare, al cărei răspuns așteaptă cu nerbdare publicul cititor și la care nimeni nu poate răspunde satisfăcător pentru a potoli o curiozitate legitimă.

Pe când chestiunea invaziei Europei de către anglo-americiani rămâne și mai departe problematică, cu toate conferințele zgometoase interaliate, ceea ce reiese din analiza mai profundă a declarațiilor recente ale d-lui Churchill, pe frontul de Est se pregătesc din ambele părți acțiuni hotărâtoare și de mare anvergură.

Privitor la aceste acțiuni se pot emite trei ipoteze:

I. Inițiativa ofensivă va aparține comandamentului sovietic.

II. Ofensiva se va începe din inițiativa comandamentului german.

III. Acțiuni ofensive se vor începe simultan în diverse secțiuni de către trupele germane și cele sovietice.

În primul caz, trupele germane vor avea ocazia favorabilă de a întâlni pe inamic în poziții bine fortificate, și solid pregătite în adâncime, explozând apoi orice insucces inițial sovietic, aruncând în luptă numeroase divizii mobile din rezerva frontului.

Aceste lupte de defensivă activă se pot transforma apoi în acțiuni pur ofensive germane contra inamicului dezorganizat și slăbit.

În cazul al doilea, o lovitură puternică în adâncime a trupelor motorizate și blindate germane, puternic susținute de

aviație, poate duce la încercarea unor părți însemnate din armatele inamice, adăruind dela început toate tendințele ofensive ale comandamentului sovietic.

În ultimul caz, vom avea un tipic război de mișcare, în care se valorifică și comandamentele supreme. Cunoștințele calitățile excepționale ale statelor majore germane, se poate afirma că și acest mod de operațiuni militare va aduce mari avantaje strategice și tactice trupelor germane și aliate.

În ce privește condițiunile climatice și ale terenului, ele sunt de așa natură, că permit acțiuni ofensive chiar de pe acum, pe toate secțiunile frontului răsăritean, dela Cuban până la lacul Ladoga.

(VIATA)